

Izbaje vsak dan razen nedelj in praznikov. Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravnški prostori: 2657 E. Lawdale av. Office of publication: 2657 E. Lawdale ave. Telephone: Lawdale 4635.

LETO—YEAR XI. CHICAGO, ILL., petek, 13. decembra (Dec. 13) 1918. Subscription \$3.00 Yearly STEV.—NUMBER 291.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

WILSON JE DANES NA FRANCOŠKEM.

Predsednik je danes stopil na suho v Brestu. Zavezniki zahtevajo 120 milijard odškodnine. Vojaška okupacija zapadne strani Rene dokler Nemčija ne plača odškodnine. Anglija je pripravljena deliti svobodo na morju z Ameriko.

Brest, Francija, 12. dec. — Pariz 'George Washington' s predsednikom Wilsonom in mirovno delegacijo iz Amerike, pride jutri (v petek) ob deseti uri prepoldne v tukajšnje pristanišče. Popoldne ob štirih se Wilson odpelje z svojo družbo s posebnim vlakom v Pariz.

V soboto bo Wilson obdeval s Poincarom, predsednikom francoske republike. V ponedeljek bo Wilson sprejel pradike in mnoge druge goste v pariški mestni hiši.

London, 12. dec. — Iz Pariza poročajo:

Francija bo zahtevala na mirovni konferenci sledeče: **Alsacio-Loreno brez plebiscita z ravno listnimi mejami, ki so bile leta 1814, to je mirovni kongres na Dunaju skriži francoske meje po potoku Napoleona.**

Vojaška okupacija po francoskih četah vsa ostalega nemškega teritorija na levi strani reke Rene; okupacija ima trajati toliko časa dokler Nemčija ne plača vse vojne odškodnine, kar pa bo vzelo dolgo časa. Francija bo zahtevala posebne garancije od Nemčije, da nemški vojak ne sme prestopiti reke Rene.

Med francoskim ljudstvom je malo navdušenja za stalno aneksijo Palatine (tako imenuje nemško ozemlje med Alzacijo-Loreno in Reno, ki je zdaj del Bavarske in meri blizu 3000 štirinajških kilometrov ter šteje okrog 900,000 prebivalcev), toda zdi se, da so Francozi zadovoljni z zahtevo, da se s posebno določbo v mirovni pogodbi zabrani za vselej prestop nemških čet čez reko Rene.

Bristol, Anglija, 12. dec. — Lloyd George je včeraj izjavil na tukajšnjem volilnem shodu, da znaša zavezniki račun vojnih izdatkov, ki bo predložen Nemčiji v izplačilo 24 milijard funtov šterlingov (120 milijard dolarjev); izdatki samé Anglije znašajo osem milijard funtov (40 milijard dolarjev).

Pred vojno je Nemčija posedovala okrog 15 do 20 milijard funtov šterlingov bogastva. Torej, če ji zavezniki vzamejo vse do zadnjega centa, ne pokrije računa. Vsed tega je George dejal: "Nemčija mora plačati vse kolikor mora." George je v svojem govoru večkrat ponavljal, da "imajo zavezniki absolutno pravico zahtevati, da Nemčija plača njihove vojne stroške." Ker pa zavezniki vedo, da Nemčija z Nemško Avstrijo, Turčijo in Bolgarijo in Ogrsko vred nima toliko denarja, da pokrije njihov ogromni račun, prevladuje mnenje, da bodo zavezniki držali gotove teritorije toliko časa, da bo odškodnina plačana.

Italija je — kakor javljajo — obvestila Francijo in Anglijo, da naj svojemu računu vojnih izdatkov prištejeta tudi njene vojne stroške, katere naj plača Nemčija. Italija je sprva nameravala zahtevati, da plačajo njene vojne stroške vse nove države v mejah pokojne Avstro-Ogrske sorazmerno, toda se je premislila.

Lloyd George je tudi rekel, da bi Anglija storila veliko neumnost, če bi se odrekla svoji mornarici. Tedaj je nekdo zavpil iz med poslušalcev: "Povejte mi Wilsonu." George je odgovoril: "Videl ga bom v štirinajstih dneh in mu povem, kaj ste rekli."

Anglija bi delila svobodo na morju z Ameriko.

London, 12. dec. — "Daily Express" poroča na temelju zanesljivih virov, da se je angleška vlada sporazumela z Združenimi državami glede na svobodo na morjih. Kolikor je razumeti stvar, se Velika Britanija ne protivi dati Ameriki prostih rok v plovi in razvoju ameriških pomorskih sil, zahteva pa, da ona sama s svojo floto štiti angleška trgovska morskata pota.

Francoski kapitalisti — edini nasprotniki Wilsona v Franciji.

Pariz, 12. dec. — Črta med prvimi nasprotniki in prijatelji Wilsonovega mirovnega programa v Franciji je vsak dan bolj vidna. Zdjaj je jasno, kdo je Wilsonov nasprotnik in kdo je njegov prijatelj. Ljudske mase navdušeno podpirajo Wilsona. Delavske organizacije pripravljajo velikanke manifestacije njemu v počast in Wilson bo poplavljen z resolucijami, ki ga bodo zagotavljale, da ima v mesah francoskega delavstva najboljšo oporo za svojih štirinajst mirovnih principov.

Pravi nasprotniki Wilsonovega programa so veliki podjetniki. Mnogi pariški listi, ki so deloma lastnina in deloma pod vplivom industrijalnih baronov, molče o Wilsonovem programu ali pa mečejo nanj mrzle curke odkar je bilo podpisano premirje.

Generalna Delavska Zveza v Parizu je izdala na svoje člane sledeči poziv:

"Z ozirom na prihod predsednika Wilsona v Francijo in v odgovor na mnoge intrige, ki so naperjene proti njemu in njegovemu naziranju ljudskega mira, želi zvezni odbor, ki je organiziral manifestacije, priti v dotiko z delavskimi organizacijami na deželi. Odbor poziva vse bratske organizacije, da skličejo lokalne shode in sprejmejo resolucije, katere naj pošljejo Wilsonu skozi ameriško poslaništvo. Manifestacija francoskega delavstva bo pomogla predsedniku Wilsonu, da triumfiraj njegov naziranje pravega ljudskega mira."

Pariz, 12. dec. — Zahteve zaveznikov, da mora Nemčija plačati vse njihove vojne stroške, prihajajo v konflikt z ameriškim mirovnim programom. V Wilsonovih originalnih štirinajstih točkah ni bila nikjer omenjena vojna odškodnina. Pozneje je Wilson revidiral dve točki in med temi je tudi ena, ki se zdaj glasi, da "mora sovražnik poleg izpraznitve okupiranih teritorijev povrniti tudi škodo, ki jo je naredil z invazijo." Nikjer pa ni rečeno, da sovražnik plača vse vojne stroške. Amerika ne zahteva povrnitve vojnih stroškov, dasiravno so veliki; vprašanje je torej, kako bo Wilson vzel na znanje zavezniki zahtevo za odškodnino vseh vojnih izdatkov poleg plačila za storjeno škodo v okupiranih deželah.

12 špijonov ustreljenih v Angliji.

London, 12. dec. — Po uradnem poročilu je bilo tekom vojne ustreljenih dvanajst vohunov v Londonskem stolpu. Prvi je bil u. smrečen Nemeč Hans Lodi. Mnogo na smrt obsojenih vohunov je bilo pomilostiljenih in nahajajo se v lo dosmrtnih ječah; med temi so večinoma ženske špijonke.

VLADNA KONTROLA NAD ŽELEZNICAMI DO LETA 1924.

To priporoča kongresu železniški ravnatelj McAdoo z ostrom na nove razmere.

PRIVATNO LASTNIŠTVO SKODUJE JAVNIM INTERESOM.

Washington, D. C. — Železniški ravnatelj McAdoo je priporočil, da se državno nadzorstvo nad železnicami razširi do leta 1924. Mr. McAdoo je povedal senatorju Smithu iz Južne Karoline in kongresniku Senisu, predsednikoma senatnega in zborničnega odbeka za meddržavno trgovino, da so potrebni novi zakoni, za izvršitev njegovega priporočila. Železniški ravnatelj je poudaril, da je dežela bolj odvisna od rednega in dobrega obratovanja železnic kot od katerega drugega faktorja.

Dejal je, če se železnice vrnejo pod privatno kontrolo in se ne odpravi stara potratna konkurenca, bodo oškodovani javni in železniški interesi. Valed tega je pametno, da se državna kontrola nad železnicami razširi do leta 1924.

SENATOR JOHNSON NAPADA AMERIŠKO POLITIKO V RUSIJI.

Washington, 12. dec. — Republičanski senator Johnson iz Californije je danes izval burno debato v senatu, ko je postavil na dnevni red vprašanje: "Zakaj smo v vojni z Rusijo?" Johnson je napadel stališče Amerike napram sovjetski vladi.

KONTROLA ZA MESARSKO OBET.

Washington, D. C. — Kongresnik Sims, predsednik zborničnega odbeka za meddržavno trgovino, je predložil kongresni zbornici predlogo, ki ustvarja odprte živinske trge za konkurenco in odpre trgovsko pot za živino in mesne produkte. Predlogo je izdelala zvezna obrtna komisija na podlagi podatkov, ki jih je prinesla na dan preiskava proti mesarjem. V političnih krogih govore, da se z njo strinja tudi predsednik Wilson.

Mr. Sims je predložil predlogo na priporočilo uprave. Dejal je, da predlogo najprvo predloži odbeku, da razpravlja o nji in določi, če pride pred kongres v tem kratkem zasedanju.

Kongresnik Sims je dejal, ko je komentiral predlogo, da pet mesarskih trdk kontrolira živinski trg in mesne produkte. Je v interesu konzumenta in producenta, da vlada kontrolira mesarje, če hočejo postati monopolisti. Problem je težak, če se hoče zopet uvesti konkurenco v obrt, ki je pod monopolistično kontrolo.

RAZSTRELSKA V ELEKTRARNI

Minneapolis, Minn. — V elektrarni na Peti cesti je eksplodiral transformator za 13,000 voltov z veliko silo. Stena je podrtja in podrtine so letele več blokov daleč. Poškodovane so tudi majhne hiše v okolici. Del generatorja, ki telhta skoraj eno tono, je padel na ulico blok daleč od elektrarne.

GALEBI OBTIČE V OLUJU.

Seattle, Wash. — Kapitani, ki prihajajo sem, izpovedujejo, da je Lyonski kanal pokrit z mrtvimi galebi tam, kjer je parnik "Princess Sophia" zadela katastrofo.

Ko je silni vihar vrzel parnik na kleeč, so popokali velike posode za kurivno olje in olje se je razlilo po morsk gladini. Galebi, ki sede na oljno površino, se ne more dvigniti v zrak in pogine lakote.

RUSKI DELEGAT JE NE SMEJO V NEMČIJO.

Iz Berlina se ponavljajo vesti, da bodo zavezniki policaji v Berlinu. Nemški kapitalisti pozivajo zaveznike na uničenje socialistične vlade. Nove volitve so pokazale spartakovce v manjšini. Izgredi v češki republiki.

Amsterdam, 13. dec. — Včeraj so bili veliki izgredi v Oesku na Češkem. Vojaštvo je streljalo iz strojnih pušk na množico in tri osebe so bile ubite, pet teško in mnogo oseb lahko ranjenih. Tako poročajo iz Prage. — Obenem poročajo, da so češke čete okupirale mesto Zwickau na saksoski meji, 40 milj severozapadno od Draždanov.

Berlin, 12. dec. — Centralni izvrševalni odbor delavsko-vojaškega avta je bil povabil rusko boljševiško vlado, da pošlje svojo delegacijo v Berlin, ki se kot častni gostje udeleži kongresa nemških sovjetov 16. decembra. Včeraj je pa Ebertova vlada poslala brezlični telegram v Moskvo, ki se glasi, da nemška centralna vlada ne mara ruske delegacije v Berlinu "zaradi sedanje situacije v Nemčiji."

Coblenz, Nemčija, 12. dec. — Tukaj se širi govorica, da je Hindenburg ustavil demobilizacijo nemške armade in da se ne ožira na zahteve socialistov, ki hočejo, da grede vojski na svoj dom.

Kodanj, 12. dec. — Iz Berlina neprenehoma prihajajo vesti da bodo zavezniki prej zahtevali razpust vseh nemških sovjetov predno pošljejo šivila v Nemčijo. Zavezniki pravijo, da ne bodo "lagali z šivilji sovražnika pod rdečo zastavo." Dalje javljajo iz Berlina, da si bodo zavezniki prilastili pravico okupacije drugih delov Nemčije in da pošljejo svoje čete v Berlin, ki bodo opravljale policijsko službo. Veliki industrijalni podjetniki v renski Prusiji menda zahtevajo, da ostanejo zavezniki čete v Nemčiji toliko časa, dokler ne bo uničena socialistična vlada.

Berlinski "Vorwaerts" poroča o izidu volitev delegatov za delavsko-vojaški svet v Chemnitzu. Izid je sledeči: večinski socialisti so dobili 78,500 glasov, manjšinski socialisti ali spartakovci pa 6600 glasov. V Draždanih imajo večinski socialisti 117,566 glasov, spartakovci pa 8400. Vsi glasovi so delavski, kajti niti eden kapitalist ali buržoa se ni udeležil volitev. "Vorwaerts" zaključuje iz tega, da spartakovci imajo zelo revno zastombo pri delavcih.

Ogrska je na zahtevo entente umaknila čete iz Slovaške.

Amsterdam, 12. dec. — Iz Budapešte poročajo, da je tamošnja francoska vojaška misija dostavila noto ogrskemu notranjemu ministertvu z zahtevo, da morajo ogrske čete brez odloga zapustiti slovaško ozemlje, katerega so zavezniki prisodili Čehoslovakiji, ko so pripoznali neodvisnost imenovane republike. Grof Karolyi je odgovoril, da se bo ogrska republika pokorila pod pritiskom sil; toda obenem protestira proti temu in pravi, da Ogrska nikakor ne odneha od svojih teritorialnih pravic.

Stališče nemških katoličanov.

Amsterdam, 12. dec. — "Kölnische Zeitung" prinosa pastirski list katoliškega škofa v Kolinu, ki je naslovljen na vračajoče se nemške katoliške vojske. List se med drugim glasi: "Vi ne prihajate kot premaganci. Udati ste se morali večji sili in to ni za vas nobena sramota niti ni nobena čast za tiste, ki so vas z večjo silo prisilili na umikanje. Vaš štít je ne-

atomljen, vaša čast je neomadežavna in vaše potomstvo bo slavilo vaša dela."

Holandska ne da Viljema Nemcem.

Haag, 12. dec. — Jonkheer Beerenbruek je izjavil v nižji holandski zbornici, da je bivši nemški kaiser opravičen do zaščite na Nizozemskem in zaradi tega se holandske vladne oblasti ne morejo ozirati na zahteve nemških revolucionarjev, da mora Hohenzollern nazaj v Nemčijo.

Rusko zlato v Parizu.

Amsterdam, 12. dec. — "Rheinische Westphalische Zeitung" poroča, da je nemška vlada poslala v Pariz 93,356 kilogramov ruskega zlata v vrednosti 346 milijonov mark, katerega je hlla kaiserjeva vlada istanila iz sovjetske Rusije.

Angloška bojna ladja se je potopila na Baltiku.

London, 12. dec. — Uradno poročajo, da je britiška bojna ladja "Casandra" zadnji teden zadela ob mine v Baltičkem morju in se potopila. Razen enajstih moš so se vsi rešili.

Viljemova pisma v preiskavi.

Amsterdam, 12. dec. — Iz Berlina poročajo, da je vladna komisija zasegla privatna pisma bivšega kaiserja v vseh cesarskih palačah in pregledovanje plem je še v teku.

Duhovniško nadzorstvo nemških šol ustavljeno.

Amsterdam, 12. dec. — Iz Berlina poročajo, da je socialistični minister za izobrazbo odpravil cerkveno nadzorstvo šol v Prusiji.

Kakšno vlado hoče entente v Nemčiji?

London, 12. dec. — V Trevesu se vrši sestanek med zavezniki in ni nemškimi delegati, ki se pečejo s podaljšanjem premirja. Semkaj je prišla vest, da zavezniki morda ne bodo hoteli podaljšati premirja iz razloga, ker po njihovem mnenju sedanja nemška vlada ne zastopa ljudstva. Vest prihaja iz Kodanja in izvira iz Berlina.

Poročevalce dodaje, da bodo zavezniki morda zahtevali, da se skliče v Berlinu stari državni zbor, ki naj podeli Ebertovi vladni parlamentarno podlago.

900,000 delavcev brezposelnih v Belgiji.

London, 12. dec. — Po dolgem praznovanju zmage je Belgija zopet prešla v normalno stanje in prvemu navdušenju je sledilo neprijetno spoznanje, da je dežela v zelo mizerem položaju. Kakih 900,000 delavcev je brez dela, kajti tovarne in rudniki počivajo, ker nimajo potrebnih strojev in surovin. Belgija se obrača na Ameriko za pomoč.

Ameriški častniki v Berlinu.

Berlin, 12. dec. — Ameriška vojaška komisija, sestojeca iz generala Harriessa in lajtntantov Gaillarda in Schellingsa, je prišla danes v Berlin, da aranžira transport ameriških vojnih vjetnikov iz Nemčije na zaveznikiško ozemlje. Komisija je prišla iz Belgije in vožnja v Berlin je trajala 24 ur.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$8 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vso, kar ima stik s listom: "PROSVETA" 2657 So. Lawdala Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT" Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$8 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address: "PROSVETA" 2657 So. Lawdala Avenue, Chicago, Illinois. Telefon Lawdala 4635.

Datum v oglepanju n. pr. (Dec. 31-18) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Povežite je pravočasno, da se vam ne utavi list.

1871—VERSAILLES—1918.

Kratka doba sedeminštiridesetih let — doba človeškega življenja normalne starosti — je doba nemškega cesarstva, ki je bilo in katerega ni več.

Kratka doba, še ni pol stoletja, a tako bogata na preobratu, kakršnega ni bilo v tisočletjih, tako plodna za tlačene ljudske mase in tako usodepolna za tirane, ki so zidali svojo puhlo slavo na staroškem pesek osvajanja z mečem.

V Versaillesu, starodavnem francoskem mestu blizu Pariza, se odpre ta teden — morda že danes — mirovna konferenca, ki oficijelno zaključuje štiriletno vojno, katero je bil začel zadnji nemški cesar, sedaj ubežnik na Holandskem.

Versailles! Koliko bi znali povedati tvoji ponosni zidovi!

Leta 1871 je bila tam mirovna konferenca, na kateri je Bismarck, "železni kancelar" novorojenega nemškega cesarstva, diktiral mir Franciji. Mogočni Bismarck, ki je zedinil Nemčijo v okvirju cesarstva "za vse večne čase", in ki je "velikodušno" ponudil cesarsko krono pruskemu kralju, je diktiral mir francoski republiki, ki se je bila pravkar porodila iz tedanje prusko-francoske vojne.

In danes, leta 1918, je v Versaillesu druga mirovna konferenca, toda namesto Bismarcka in njegovih potomcev diktira mir Francija z ostalimi zavezniki in Ameriko vred pravkar rojeni nemški republiki. Kakšna ironija usode!

Leta 1871 so Prusi vzeli Francozom dve deželi, naložili jim pet milijard frankov davka in obenem so jih rešili cesarja Napoleona III., katerega se francosko ljudstvo ni moglo drugače iznebiti. Bismarck je sicer izzyal vojno, toda Napoelon in njegova žena Evgenija, ki je imela velik vpliv nad njim, tudi nista bila brez naglavnih grehov. Francoski cesar je upal, da mu vojna utrdi prestol in prinese velik dobiček, dočim je cesarica Evgenija rekla: "To je moja vojna". Toda vojna je podrla Napoleono prestol, cesar je bil vjet v Sedan in pozneje je pobegnil na Anglesko, Francija je pa postala republika, kar je še danes.

Francija z ostalimi zavezniki in Ameriko — predvsem s pomočjo Amerike — zdaj vračuje star dolg. Kakor je leta 1871 pobegnil Napoleon, tako je 1918 pobegnil Viljem; poraz na bojišču in revolucija v Parizu je dala Franciji republiko; drugi poraz na bojišču in revolucija v Kielu in potem v Berlinu ter po vsej Nemčiji je dala Nemcem republiko.

Bismarck je s prusko zmago in ropom francoskih dežel pred sedeminštiridesetimi leti pripravil tla novi vojni in porazu ter polomu ravno tiste monarhije Hohenzollerncev, katero je sam pomagal ustvariti. Bismarck se naravno ni zavedal tega, kajti star pregovor, da se "Burbonci niso nikdar nič naučili in nikdar nič pozabili", velja za vse avtokrate stare in nove dobe. Imperialistična politika nemških vladarjev, kateri so ostali zvesti od Bismarckovih časov, je imela edino to korist, da je toliko prej zrevolucionirala nemško ljudstvo.

Od Bismarcka v Versaillesu do Wilsona v Versaillesu je kratka doba, ali pomenljiva.

Bismarckov imperialistični mir je trajal celih 43 let, če ne štejemo mnogih drugih vojn, ki so bile v tem času. Kakšen bo sedanji mir in koliko časa bo trajal?

Odgovor mora dati drugi Versailles. Če diplomatje ignorirajo Wilsona in pustijo v mirovni pogodbi novo "Alzacijo", kakršno bi radi posebno Italijani, tedaj Bismarckov duh še ni pokoran, njegova črna senca bo sedela z drugimi vred pri zeleni mizi, Viljemov beg za Napoleonom je bil brez pomena in na vrata versailleške palače naj zapišejo besede: "Na svidenje v nekaj letih".

Dopisi.

Dolga lista žrtov influence v Leadvillu.

S pota. — Po daljšem bivanju v državi Utah sem se podal v gorški del Colorada. Dne 28. novembra sem bil v Leadvillu, Colo., to mesto se nahaja čez deset tisoč čevljev nad morsk gladino. Slovenska kolonija je precej velika, toda na političnem polju ne kaže tiste živahnosti kot bi jo lahko. Ko sem bil še v Utahu, je tam umrl poglavar mormonske cerkve ali kakor ga tamošnji Slovenci imenuje, mormonski papež John Smith, katerega so listi slikali v družbi njegovih peterih, že sedaj živelih soprog. Tiste mormonec so imeli vsekakor dosti potrpežljivosti, ker so se podali v vero, ki dovoljuje mnogoženstvo. Današnji svet pa je tako mehkožuden, da se mnogi moške pritožujejo, da jim je še ena žena preveč, nekateri jo pa še sploh ne marajo. Ako jaz spadam med slednje, še ne vem. Pokojni mormonski papež je imel poleg velikega številca žen tudi kopicu otrok, pravijo, da majmanj sto, žlahte pa na stotine. To so ti družine! Le žal, da vlada Združenih držav ne pusti mormoncem sedaj imeti več kot eno soprogo, menda zato, da nimajo prevelike družine. Dobiti pa je še vedno mormonec z več ženami, s katerimi so se poročili po mormonskih verskih obredih še preje, predno je prišla z veljavo postava, ki prepoveduje mnogoženstvo.

O žalostnih posledicah, ki jih je pustila influence v mestecih države Utah, sem že poročal. Tudi po teh gorakih krajih Colorada ni prizanašala prebivalstvu, pač pa je marljivo manjšala njihovo število. Prvi je za to boleznijo v Leadvillu umrl neki vojak, ki je bil v mestu na obisku. Prebivalci so sicer vedeli, da razsaja po vzhodnih krajih influence, toda kake skrbi ni so kazali, ker so bili prepričani, da epidemija influence ne bo našla pota v njihove višavine. Kmalo so se morali prepričati drugače. Okoli 18. oktobra je prišla influenza pobirati žrtve tudi med Slovenci in drugimi Jusovalani. Prva slovenska žrtev je bila enoletna Mary Adamič. Sledilec so imena umrlih Slovencev in drugih, za katere sem izvedel v kratkem času moje ga bivanja v Leadvillu: John Kmoli, star 56 let, doma iz fife Golo pri Ljubljani. Frank Jelene, star 45 let, doma iz Velikih Lašč na Dolenjskem. John Hren, star 35 let, doma od Dobrega polja na Dolenjskem. Tu zapuša žena in več otrok. Frank Fabjan, star 6 let, Mary Pugelj, stara 14 let. Margareta Kvas, stara 24 let. Louis Chiofman, star 28 let. John Pellvan, star 33 let, doma nekje iz Bosne. John Sprajcar, star 33 let, doma iz Talčivirha pri Črnomlju. Joe Lakastik, star 28 let, ogrski Slovenec. Andrej Okoren, star 28 let, doma od Dobrega polja na Dolenjskem. John Sevorn, star 39 let, doma nekje od Semiča v Belokrajinu. D. Arko, star 28 let, doma nekje od Ribnice na Dolenjskem. Ana Zajac, stara 23 let, rodod Slovačinja. Frank Fink, 37 let, tu zapuša otroke. John Žugelj, star 43 let, doma nekje iz Dolenjskega. Joh Klun, samec, star 30 let. Mary Kosač, stara 27 let, tu zapuša soproga. Doma je bila od Dobrega polja. Nick Merinoev, star 39 let, doma nekje iz Hrvaškega. Ana Skare, stara 36 let, rojena na Hrvaškem. Matt Kobič, star 22 let, doma iz Hrvaškega. John Brnas, star 25 let, doma iz Hrvaškega. Frank Snaj, oženjen, star 27 let, doma iz Hudega vrha pri Blokah na Notranjskem. Mike Petro, rodod Hrvat, star 25 let. Mike Puvanovič, Hrvat, star 54 let. John Jurglič, star 42 let, doma iz Vrbičja pri St. Jurju na Dolenjskem. Peter Ivanovič, star 33 let, rodod Hrvat. Anton Goršič, star 43 let, doma iz Zdsenske vasi pri Dobrem polju. Ana Fink, stara 16 let, rojena v Leadvillu. Frank Hren, star 18 let, rojen v tem mestu. Joe Kenik, star 18 mesecev. S. Damjanovič, star 30 let, rodod iz Dalmacije. Nikolaj Samardič, star 30 let. S. Marjanovič, star 28 let. Frank Širjak, 19 mesecev. Herman Habljan, 2 leti. Krist Basli, 31 let. Frančiška Ponikvar, 29 let, doma iz Velikih Lašč na Dolenjskem. Ana Juska, stara 23 let, rodod Slovačinja. Joe Podražaj, star 37 let, doma od Grosuplja pri Ljubljani. Frank Praprotnik, 3 leta star. Jakob Kenda, star 45 let. Zapuša tri otroke. Bil je udovec.

John Jusko, star 29 let. Mary Gale, stara 18 let, zapuša soproga in otroka. Rojena je bila v Leadvillu. Ker se niso vršili javni pogrebi in ker so se ljudje vsled strahu, da se ne nalezajo bolezni, ogibali drug drugega, mi ni bilo mogoče dobiti nastančnejših podatkov o žrtvah, h katerim organizacijam so spadali itd. Vem le, da je JSKJ. izgubila v Leadvillu šest članov.

Blizo Puebloa, Colo. je umrl rojak Louis Janežič, star 36 let, doma iz Žalne na Dolenjskem. Zapuša ženo in tri otroke. Pečal se je s kmetijstvom na svoji farmi. Iz Walsenburga so pripeljali v Pueblo močno poškovdanega rojaka Marka Mladeniča, doma nekje iz Metlike. Ponesrečil je v tamošnjem premogokopu. Bolehnam je podlegel dne 30. novembra v bolnišnici St. Mary. Star je bil 40 let.

Matija Pogorelec. ORGANIZACIJA S. R. Z. V NEW YORKU NAPREDUJE.

Shod dne 8. decembra sijajno uspel.

New York, N. Y. — Slovensko republikansko združenje se je tudi v New Yorku postavilo na trdnost. Krajevna organizacija napreduje v članstvu. Shod dne 8. decembra, na katerem je govoril E. Kristan, je bil številno obiskan in prostori, kjer se je vršil, so bili premajhni, kajti mnogi niso dobili prostora v dvorani. Zborovanje je bilo mirno in občinstvo je z zanimanjem sledilo izvajanjem Kristana, ki je v dolgem govoru obravnaval o sedanjih problemih. Shod je otvoril Ivan Kresič, član nadzornega odbora SRZ. Na tem shodu je nastopil tudi dr. Gorjčan in drugi S. R. Z. je s tem shodom doseglo velik moralen uspeh med newyorškimi Slovenci in Hrvatimi in naša ideja ter delo za program Slovenskega Republikanskega združenja se bo s povečano silo nadaljevalo tudi pri nas.

Dne, 30. novembra je imelo Slovensko Republikansko Združenje svoj drugi sestanek na 211 Graham Ave., Brooklyn, N. Y. Udeležilo se ga je poleg članov in članic še lepo število drugih naših rojakov in rojakin, kakor tudi newyorški Hrvatski Sokol. Pristopilo je do 60 novih članov in članic — Slovencev in Hrvatov.

Ta sestanek, oziroma shod, se je vršil v najlepšem redu. Glavna govornika sta bila za Slovence g. L. Muc, za Hrvate g. Ivan Kresič.

Republikansko gibanje se je zadnji čas tako živelo v naši koloniji, da ni več dvoma, da bo lokalna organizacija S. R. Z. štela tako lepo število članov in članic, kakoršnega še ni imela nobena druga naša politična organizacija. Rojaki navdušeno sprejemajo republikansko idejo ter z veseljem prihajajo na naše shode, kjer je vsakemu zajamčena svoboda govora, če le upošteva pristojnost in red.

To se je pokazalo na 30. nov., shodu ko se je dala beseda g. Možini. Naprosen je bil, da neovirno govori, kolikor je hotel in da razlaga svoje, če prav je v govoru napadal našo organizacijo in to zaradi — pokojne Krfske deklaracije. — G. Možini je odgovoril g. Ivan Kresič, ki je držeč se reči, da g. Možini pobija točko za točko njegovih trditvev.

Naše načelo je: Resnica nad vse, in ker je to naše geslo, zato tudi naše opodje. Ne bojimo se javnih debat, pač pa jih želimo, in na vsakem našem shodu pozivljamo navzoče, da izrazijo svoje mišljenje. Mi hočemo, da vsak posamezen sam misli in potem sodi. V tem je vzrok tako lepega napredka pri naši organizaciji in v tem bo tudi vzrok končnega popolnega uspeha.

Naša organizacija, S. R. Z., ima vse pogoje za hitro razvijanje in tega bomo z vstrajnim delom tudi dosegli.

Barberton, O. — Kdor je mislil, da med barbertonskimi Slovenci ni mogoče uspeti z agitacijo za Slovensko republikansko združenje, se je prevaril, kajti tudi tukajšnja slovenska javnost stoji trdno za omenjeno organizacijo. Res je, da smo se prebudili šele ob 11. uri, ampak prebudili smo se le. Dne 24. novembra smo imeli shod in ustanovno sejo lokalne organizacije SRZ. Takoj na shodu se je vpisalo čez 60 članov. Redni in drugi prispevki so nam omogočili prikraj poslati svojo \$275 centralni blagajni SRZ. Priznati (Dalje na 4. strani, 2. kol.)

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZORUZENJE.

Sedel v Chicago, Ill.

IZVRŠEVALNI ODBOR: August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Mjth. Pogorelec, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR: Ivan Kresič, J. Kvartič, Joško Oven.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA: John Ermene, Joseph Frita, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Pogodit, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Šava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrieh, Stefan Zabrc, John Kalan, Anton Žlogar, Louis Truger.

Vsa pisma in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na sledeči naslov: Anton J. Terbovec, 2602 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

ZAPISNIK SEJE IZVRŠEVALNEGA ODBORA S. R. Z. Z DNE 11. DEC. 1918.

Na seji Izvrševalnega odbora S. R. Z., v uradih S. R. Z. na 2602 So. Millard Street, dne 11. decembra, kateri je predsedoval brat Zavertnik, so bili navzoči: gđena Aučin, Godina, Konda, Kristan, Kerže, Terbovec, Zavertnik; odsotni so August Aučin, Rogelj in Russ. Seji sta prisostovala tudi br. Zajc, zastopnik 'ukrajne org. S. R. Z. in Skubic, kot uradni nameščenee.

Dnevni red je bil sprejet. Prečitajo se razni dopisi, ki se vzamejo na znanje, kakor tudi poročilo o delovanju Jugoslovanov v Mehiki, ki so poslali mehikanske časnike, v katerih je tiskan njim manifest.

Tajnik poroča o dohodkih za mesec november, ki znašajo \$1320, 31 in o dosežanih dohodkih za ta mesec v približnem znesku \$987, 00. Radi preobrnega posla smo bili prisiljeni najeti uradniško pomoč, dobiti uradne prostore in nakupiti razno potrebno pohištvo in pisarniške potrebščine. Delo je nekoliko zapoznelo in upati je, da bo od sedaj naprej korepondenca bolj točna.

Decembarska izdaja "Slovenian Review", ki izide v 100.000 iztistih, je že v tisku in nekaj jih je že razposlanih na razne vladne kroge in diplomate. Ta izdaja, ki bo stala precej denarja, ima poseben namen, to je: seznaniti ameriško in svetovno javnost o resničnem položaju v jugoslovanskih krajih, ki so v nevarnosti in razpršiti neresnične trditve italijanskih imperijalistov. Razposlali jo bomo na tak način, kakor smo že omenili v listih in sicer zato, da se organizaciji prihrani najmanj \$500 poštnine. Vsak rojak, ki prejme paket te izdaje po ekspresu, se naprosi, da naplača ekspresne stroške, in če hoče imeti povračilo zanje, naj sporoči uradu S. R. Z. svoj račun, da se plaša; kdor pa bo tako velikodušen, da bo sam hotel žrtvovati malenkostno svoto ekspresa, stori veliko uslugo v prid našemu gibanju in propagandi. Glavno je pa to, da razdeli vsak, kdor prejme tak paket, te revije med Američane in drugoročede in obične lokalne časopise ter jim izroči kopijo revije, prosoje urednika, da je skrbno prečita in pove svoje mnenje o tem v svojem listu. Propaganda, češtno in stvarno, moramo delati vsi, ako hočemo rešiti naš narod in naše slovenske kraje.

Deputacija, sestojča iz br. Kristana, Kržeta in Ermene, ki je šla v Washington, D. C. je dosegla zadovoljive uspehe. Res je sicer, da stanejo take deputacije precej, kajti v Washingtonu se ne menijo o centih in niklih, toda če pomislimo na moralen uspeh, ki ga je imela naša deputacija, ne smemo gledati na cente.

Deputacija je v Washingtonu konferirala z Jugoslovanskim Narodnim Vječem in provizorično sklenila dogovor za solidarno delo v splošnih vprašanjih, ki se tičejo vsega naroda. Ta dogovor morata eksekutivi obeh organizacij ratificirati, preden postane pravoveljavna. Če se to zgodi, bo dogovor od obeh strani objavljen. Vsaka izmed obeh organizacij ostane tudi zanj naprej samostalna in neodvisna; za vsako skupno akcijo se mora doseči poseben sporazum, o čemur bo članstvo v vsakem slučaju obveščeno od svoje lastne organizacije. Okrožne in lokalne organizacije S. R. Z. morajo svoje delo opravljati nadalje kakor doslej in bodo dobivale vse direktive od svoje eksekutive. Enako ostane tudi Jugoslovansko Narodno Viječe samostalno in se S. R. Z. ne bo vtikalo v njegovo poslovanje.

O naših vprašanjih so ameriški vladni krogi dobro poučeni in člani deputacije so imeli priliko, da so na raznih mestih podali informacije, za katere so kompetentni faktorji kazali veliko zanimanje. Na drugi strani so sami dobili v pogled v razna dejstva, kar bo veliko koristilo nadaljnemu delu. Utrjeni pa so bili tudi v spoznanju, da bo treba dela kolikor še nikdar ne; eksekutiva, posamezne organizacije in člani morajo napeti moči do skrajnosti, kajti propaganda nasprotnikov naših jugoslovanskih in demokratičnih interesov dela z vsemi sredstvi in je podprta z tako bogatimi fondy, da je višina zneskov, ki se potrošijo za to agitacijo, naravnost fantastična, če se primerja z našimi razmerami. Slovensko Republikansko Združenje ima zlasti zaradi tega velikanske naloge pred sabo. Vtisk, ki ga je deputacija dobila na raznih mestih, je ta, da se tudi največje nevarnosti še lahko premagajo, ampak da je v ta namen treba dela s polno paro in največje požrtvovalnosti, spoznanja, da čas hiti, povrh pa tudi skrajne prevdarnosti in taktnosti.

O poročilu se je razvila obširna debata in je bilo z zadovoljenjem vzeto na znanje.

Sklene se, da se izdajo organizacijam navodila za nadaljnje delo. Vse okr. in lokalne organizacije se opozarjajo, da naj nabirajo nove člane, vodijo najživahnejšo agitacijo in poročajo tajništvo, ki bo od svoje strani dajalo organizacijam vse potrebne ponuk. Vsa akcija mora biti popolnoma koncentrirana; vsaka napaka v sedanjem času lahko povzroči največjo škodo. Organizacije naj toraj ne sprejemajo navodil od nikogar kakor od svoje eksekutive, kajti za popravljanje zmešnjav je sedaj čas prekretek.

Tudi kar se tiče eventualnih skupnih akcij z Jugoslovanskim Narodnim Vječem, bodo naše organizacije dobivale vse informacije od eksekutive S. R. Z. Sem spada tudi akcija za podporo rojakov v starem kraju; za to so storjene priprave, ni pa še nič definitivnega sklenjeno. Člani naj imajo pred očmi, da se ne more nič takega izvesti brez ameriških oblasti, ki so si nadele take naloge ne le za Jugoslovane, ampak za mnogo milijonov evropskega prebivalstva. Čim dozorji stvar, bodo naše organizacije tudi o tem poučene od eksekutive S. R. Z.

Sklene se, da se ratificira dogovor z Jugoslovanskim Narodnim Vječem, kateremu se to naznani. Če bo ratificiran tudi od Viječa, bo izročen javnosti.

Sklene se, da se izdela okrožnica za vse organizacije, ki jim poudariti navedila za delo. Enako se sprejme predlog, da se izda apel za nabiranje milijonofarskega fonda za omogočenje nujnega dela v sedanjem nadvse kritičnem času. Za upravo tega fonda se določi poseben odbor, v katerega so izvoljeni br. Godina, Zavertnik in Terbovec.

Sprejme se predlog, da se poišče z Jugoslovanskim Narodnim Vječem sporazum za sklicanje splošnega Jugoslovanskega kongresa, čigar naloga bi bila pokazati mišljenje ameriških Jugoslovanov in o pravici narodnega samoodločevanja.

Sklene se nabaviti razno potrebščine, da se pospeši delo.

Sprejme se predlog, da se izda slovenska brošura o primorskem vprašanju.

Sklene se pozvati vse organizacije, oziroma nabiralec podpisov na peticijo predsedniku Wilsonu, naj pošljejo podpisane najkrajše

Deseti brat.

ROMAN.

Spisal Josip Jurčič.

(Nadaljevanje.)

Vselej sva imela pogovore, ki sem jaz večinoma koristnega pridobil iz njih. Ne vem, če sem ti že povedal ali ne, da je ta deklica izobražena in razumna bolj kakor vsaka ženska, kar jih poznam. Dostikrat sem se ji čudil, ko je govorila o Šekspirju, slavnem angleškem dramatik, o italijanskih in nemških pisateljih bolje, kakor bi bil ti govornik. Posebno rada ima Valvazorja, pozna iz nje ga našo domačo zgodovino skoro do pike, in ker me je dostikrat osramotila s tem, da sem bil v tem gotovo potrebnem znanju zgodopisca in sem ga do dna pregledal samo njej za ljubo, da sem o njem mogel govoriti. Posmi našega Vodnika zna na pamet, in kadar zadne katero deklamirati, se mi zdi trikrat lepša, kakor če jo berem.

Usedel sem se bil na klopi pred uljnjak. Bil sem nekaj nemiren, sam ne vem prav, zakaj; morda so me ravno besede pekile, ki sem jih bil poprej napisal za tebe. Nič veselja nisem imel do branja; vendar da bi se razmišljal, odprem knjigo. Naletel sem na nesrečno mesto v svojem Katulu, zakaj kar sem prvo zagledal, so bile besede: (Črt in ljubav se mi v prsih borita. "Zakaj li?" vprašuješ? Sam ne vem, a ta boj čutim in silno trpim.)

Že teh besedi sem imel takoj zadosti. Zdelo se mi je, da so narejene zame in name. Zaprem knjigo in začnem si — izpraševati vest. Kolikor bolj sem premišljal tisto tvojo opazko v poslednjem listu, toliko bolj sem uvideval, da si me prav spoznal, da je res, česar si sam nisem bil v svesti, in sklenil sem še enkrat tam pred uljnjakom, da se hočem premagovati, da še tebi ne povem, kaj je pravzaprav v meni, ker zdelo se mi je, da bom laže zatri vsako ljubezen, ki ni na pravem mestu, ako se nikomur ne odkrijem, ako še sam sebi tajim resnico, ki je hladna pamet ne odobrava.

Dolgo sem menda, tako sedel; solnce se je bilo pomaknilo že bliže na zahod in hladneje je bilo postalo.

Mil in prijeten glas me prebudi iz teh sanj, in ko pogledam kvišku, vidim — njo pred seboj.

Vem, da sem bil rdeč kot rak. Na pozdrav nisem mogel odgovoriti besede. Stala je pred menoj; lepša se mi ni zdela še nikdar.

"Zdaj sem vas pa motila v kakih sladkih mislih. Tako ste bili vtopljeni, da sem se hotela tiho odtegniti. Premagala me je samo šemska zvedavost, kaj ima pač tak mlad gospod, ki se mi veselo odpira širni svet, da podpira glavo in resen tu sedi, kakor bi bili pomrli vsi dobri ljudje," je dejala ona in se usedla ne daleč od mene na klopec.

Jaz se positjeno nasmehnem, odgovoriti nisem vedel ničesar.

"O, na vse zadnje vam še rdečica udarja v lice. Že vidim, da sem vas zalotila, ko ste premišljali kake svoje prijetne skrivnosti. Ali se dajo uganiti?"

Njena veselost je bila nalezljiva. Hitro me je minila otožnost, udal sem se v ta pogovor in sem ji rekel: "Pač težko, da bi uganili, kaj mi je ravno rojilo po glavi, a ne bom tajil, da ima tudi nekaj skrivnosti v sebi."

"No, čedalje bolj sem vedečna. Vidite, kako hitro uganem, kaj vam je! Kar z lica sem vam brala. Morda bi se še dalje prišlo od splošnega do posebnega. Kolikokrat se sme ugribati? Postava je trikrat."

"Če tudi večkrat rečete, ne boste prišli do pravega."

"Le stojte! Naprej mi povejte, ali so bili vaši spomini ali vaša premišljevanja, kakor rajši hočete, vsele ali žalostne vrste?"

"Kakor jih obrnemo," odgovorim jaz — 'saj veste, da imajo vse reči po dve strani — eno sveto in temno ali...'

"Nič, nič! Se mi že odtegujete, pa mi ne videte zlepa. Pa nič ne de, če tudi nečete naravnost odgovarjati, vse eno vam pridem do živca, le čakajte! — Trikrat je dovoljeno! — Potem pa morate biti tolikaj moški, da se boste udali, kadar pogodim resnico."

"To vam prav lahko obljubim," sem dejal v svesti, da same sebe ne bo uganila. Čisto nič mi

pa ni bilo dobro pri sreči, čeravno sem se drugič lahko smejal taki nagajivosti.

"Začela bom od zgoraj. Prijateljstvo se vam po vaših lastnih besedah, če se prav spominjam, zdi ena najvišjih in najblajših idej. In ker ste tako srečni, kakor ste že pravili, da imate pravega dobrega prijatelja, moram najprej misliti, da ste se njega spominjali. Mari ni tako?"

"Samo en del ste uganili. Pač mi je bil tudi prijatelj v mislih, ali poglavitna oseba on ni bil," rečem jaz.

"Že dobro, kaj pa hočete še več. Precej v prvi en del, v tretje pride morda vse. Zares nemara, da se bom takoj prevzela, da bom sama preverjena svojega bistroumja in se bom sama hvalila. Le tiho! Vi gospod učitelj, ste prav slabo odgovorili, ker ste se na dveh krajih odkrili, prvič da sem en del uganila, in drugič ste rekli, da prijatelj ni glavna oseba. Iz tega poslednjem posnemljem, da ste na osebo mislili, in tako imam zdaj dva držaja, ki se jih lahko poprijemljem."

"Ne, dovolite, gospodična!" sem dejal, "prvo ni bilo nič napačno. Da ste en del uganili, to sem bil primoran povedati, ker ste me ravno prej zavezali na moško besedo, da se moram udati, kadar zadenete resnico. Drugo je bilo pa že manj premišljeno."

"To je veliko, če spoznava človek tudi svoje slabosti. Drugičkrat bi vam take nepremišljeno-sti ne odpustili, ali zdaj imam toliko samopridnosti, da vas prav rada odvezujem, zato ker je meni na korist," reče ona.

Ne vem, če sem jo videl že kdaj poprej tako veselo kakor v tem razgovoru.

"Kdo bi se bil mislil, da znate iz vsake besede delati aklepe," pravim jaz.

"O to je zopet slab poklon in znamenje, da v mojemu umu malo zaupate. Le tiho, ne dam vam popraviti te pregrehe. — Zdaj velja v drugo. Kakor dober vojvoda grem precej v središče sovražnikovo. Morda ste mislili na kako podobo, ki vam je še ljubezlivejša kot prijatelj, ki mi pa do zdaj še niste ničesar pravili o nje."

Nauče moj! Kje so besede, da bi ti povedal, kako mi je bilo srce, ko je ravno ona to izgovorila! Kako mi je šil kri v glavo, kako se mi je zgrnilo pred oči, kako mi je zaspal vsak pomislek tistega razuma, vsled katerega do tedaj sam sebe nisem spoznal!

Daš mi je zastavila ono vprašanje v šali in s svojim ljubeznivim smehljajem, se mi je zazdelo, da se ji je lice malo oživilo, oko se hotelo pobesiti — in prijatelj, to mi je bilo dovolj, kakor blisk me je prešinila misel, da bi mi ona lahko vračala tisti čut, ki sem ga jaz čutil, a zatiral.

Nisem v tem hipu mislil, kaj sem, kaj imam; nisem mislil na njenega očeta niti na avet, ena misel je podrla in zatrla vse druge in to je bila ona.

Ne morem povedati, kaj sem govoril, kako sem se vedel; le to vem, da me je bila glava popustila, da je sree govorilo namesto nje, da sem jo za roko prijel, da mi jo je pustila, da sem ji povedal več, kakor sem sam vedel do tedaj.

(Dolgo)

Dopisi.

(Nadaljevanje z 2. str.)

moramo, da je to za naše razmere v tako kratkem času aktivnosti velik uspeh, ki je vabljaj prijeten občutek veselja pri tujakih Slovencih. Da, tudi barbertonski Slovenci bodo storili svojo dolžnost in pomagali našemu narodu v domovini priboriti združenje vseh jugoslovanskih delov v eno strogo demokratično državo.

Čuti imperializma še niso zatrti; to občutijo zelo dobro tudi Slovenci in Hrvatje v domovini. Pokojni goriški Slavček je čutil, da zna priti nekoč do tega, kar se je sedaj zgodilo. Svojo temno slutnjo izraša v pesmi "Sočl" v verzih:

"Prihrul z gorkega bo juga vihar grozan, vihar strašan..."

Danes je ta vihar "goskega juga" tukaj. Preje je pihal od severa, sedaj od južne strani, vseh potegne veter tudi dolci od balkanskih sotesak proti novi, mladi Jugoslaviji, ki je še vsa v povojih

in porodnih bolečinah. Pri vsakem važnejšem rojstvu se najdejo Herodi, ki se boje novorojenih detet. Našli so se tudi pri rojstvu Jugoslavije, kateri pa se ne bo prikazal angelj, kakor nekoč Jožefu in ga opozoril, naj reši svojega rejenca. Mi sami moramo biti rešilni angelj našemu ljudstvu v domovini. Kaka je nevarnost, to vemo. S kakimi sredstvi razpolagamo, tudi vemo. Kake sile vsebuje, je nam znano. Vse kar je treba sedaj je, da se trdno organiziramo, taktično postopamo in pridobivamo sredstva za boj, ki izgleda, da bo dolgotrajen. Slovenci nismo narod sit življenja, pač pa narod, ki hoče živeti, ki hoče tudi pogoje za življenje. Te pogoje nam moramo pomagati ustvarjati tudi mi.

V nedežo 22. decembra ob 9. dopoldne se bo vršila seja tujaknje lokalne organizacije SRZ v Dorničevih prostorih. Udeležite se je polnoštevilno in poravnajte prispevke, katere ste obljubili prispevati. Vaški stalni prispevatelj ima člansko karto, s katero se lahko izkaže, da je tudi v gnutnem oziru pomagal SRZ. Kateri še nimate teh kart, jih boste dobili na prihodnji seji, ker jih je na zadnji zmanjkalo. Ne pozabite povabiti na sejo vaših prijateljev.

Obnem naznanjam delničarjem Slov. delav. doma, da se bo vršila seja delničarjev peto nedežo v t. m., to je dne 29. decembra ob 2. popoldne. Na dnevnem redu bodo volitve uradnikov za leto 1919, računsko poročilo in več drugih važnih točk. Ako bodo pravila do takrat izgotovljena, kar mislim da bodo, jih bomo razdelili med navzoče.

Stebly.

Kašelj

Je vsakdanji gost skoro po vseh hišah; niče ni neprijatelj tega nadežnega gasta; in vendar se tako rad in nepričakovano pojavi in ostane v rad daleč časa pri hiši. Odnesite ga s kakim dobrim zdravilom, predno se ne ukorenini v vašem telesu. Vzemite splošno znano zdravilo zoper kašelj in to je:

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča), ki je že od leta 1881 uspešno odpravljaj kašelj, prehlad, hripavost, bronhitis in infuzenco. Otroci in odrasli ga imajo radi. To zdravilo deluje hitro in uspešno in naj bi se imelo imeti pri vsaki hiši, ali družini. Dobite ga pri vašem lekarnarju. 25 in 50c.

RAD BI IVEVEDEL

za mojo prijateljico Marijo Bacc doma iz Rodika na Primorskem, po domišče Friščeva. Pred sedem ali osem leti nahajala se je v Clevelandu, O., in sedaj kot sem izvedel, se nahaja menda nekje v Chicagu, Ill. Rojake prosim, če kdo ve za nje naslov, naj mi ga naznani. Če bo pa sama čitala ta oglas prosim naj piše, ker ji imam poročati zelo važne stvari. Moj naslov je: Joseph Rapotec, 1756 E. 37th Street, Cleveland, Ohio. (Dec. 11-12-13).

Vaj sood morda le na ve, da je časnik "Prosveta" malo prijatelj pri svojih čitateljih. Oponašite ga!

RAD BI IVEVEDEL

za svojega brata Galper Frola doma je iz Jelšan na Primorskem. Cenjene rojake uljudno prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani za kar bom zelo hvaležen, ako bo pa sam čital ta oglas naj se mi prijavi na moj naslov; njegov brat: Tony Frol, care of (N. A. Coal Company Weirvale) P. O. Vanvoornia, W. Va.

RAD BI IVEVEDEL

za naslov mojega bratrance Fran-ka Jeram po domače Oleveav iz Laharna, Bukovo pri Cirknem na Primorskem. Imam mu za poročati zelo važne stvari. Cenjene rojake prosim če kdo ve za njegov naslov naj mi ga naznani ali pa naj se sam oglasi, če bo čital ta oglas. Prosim Te piši ker Ti imam poročati zelo važne stvari. Moj naslov je: Anton Jeram, P. O. Box 362, Moon Run, Pa.

Prve vrste fonograf igra vse plošče, vreden \$50.00

ZA SAMO \$16.75 C. O. D.

Deset dni ZA poskušnol

Velika razprodaja fonografov za spoznanje VIVOPHONOLA stroja, ki igra vse plošče in je enako dober vsakem \$50. vrednem fonografu, le več vreden je enako \$100 fonografu. Prepričajte se sami! Vam ni treba obdržati tega stroja če ni povolji, vi boste opazili, da VIVOPHONOLA igra vse plošče Columbia, Pathé, Victor in Edisonove, daje izvesten čist glas, ima močan motorni stroj in krasni zaboj. Mi pošljemo VIVOPHONOLA s našim jamčenjem. Pošljite nam vaše ime in naslov z enim dolarjem v pisnu za pošiljativne troške in mi vam bomo poslali z usobratno pošto stroj. Plašate pismonošo še svote \$13.75 in fonograf je vaš. Ako pa promyujete, da ni izvrstan stroj in ne dobrega dela, potem ga lahko uam vrnete in mi vrnemo vam denar. Seveda se mora to točno dokazati.

Plošče spoznaj. — Kot poseben darilo šest plošč EASTONJ, 10 palčne Columbia plošče s vsako VIVOPHONOLA naročilom. Ako hočete dobiti te plošče zastonj tedaj morate hitro naročiti stroj. Naročite takoj, da dobite blago do Botija.

MORLEY & CO., 1861 Unity Bldg., Chicago, Ill., U. S. A.

Not old—but new! Comprenez vous?

OLD EGYPT

Egiptovske cigarete z ustnikom iz zamaškovine

Poslušajte, ljudje!—

Akojne boste ipopolnoma zadovoljni, ko ste pokadili polovico cigaret iz škatlice, vrnite drugo polovico na 29 West Kinzie St., Chicago Ill. in vzameno dobite 25c vredno vojno varčevalno znamko.

Kdo prevzame odgovornost? — Kakovost stare Egiptovske cigarete!

Chester Company
A Corporation

The wonder of the Age

Škatlica s PETINDVAJSET za 25 centov.